27 Μαΐου 2017

Τι «ιντριγκάρει» τα παιδιά και προσκολλώνται στο διαδίκτυο με τις ώρες;

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Το ίντερνετ κατέχει σημαντική θέση στη ζωή μας. Ψυχαγωγία, ενημέρωση, διασκέδαση και επικοινωνία αποτελούν μόνο μερικά από τα πλεονεκτήματα που μας προσφέρει.Παράλληλα, δεν θα πρέπει να μένουμε αμέτοχοι και θεατές σε όλα αυτά που αποτελούν την αρνητική πλευρά του ίντερνετ. Η αλόγιστη και κακόβουλη χρήση του οδηγεί σε προβλήματα που αφορούν στα προσωπικά δεδομένα, το «phishing», τα κοινωνικά δίκτυα, την ψηφιακή παρενόχληση και τον εθισμό.

Ωστόσο το να προσπαθήσουμε να κρατήσουμε τα παιδιά μας μακριά από τον υπολογιστή και το internet δεν θα αποτελούσε τη λύση για την προστασία τους. Θα ήταν εντελώς ανώφελο για την εποχή μας και μόνο αρνητικά αποτελέσματα θα μπορούσε να επιφέρει, διαταράσσοντας την οικογενειακή ισορροπία.

Ας δούμε τι ψάχνει ο «μικρός εξερευνητής» του διαδικτύου:

1.Διαδικτυακή μάθηση (on-line learning)
Το internet αποτελεί πλέον την πρώτη πηγή πληροφόρησης για έναν μαθητή που κάνει μια εργασία για το σχολείο του. Οι εξερευνητές μικρής ηλικίας ξεκινούν αναζητώντας απλά πληροφορίες-εικόνες στο internet, ενώ όσο μεγαλώνουν δημιουργείται η ανάγκη για ανάδραση, δηλαδή επικοινωνία με τον εκάστοτε συγγραφέα ή επιστήμονα για άντληση ακόμη περισσότερων πληροφοριών. Στο σημείο αυτό είναι που θα πρέπει το παιδί να διδαχτεί την σωστή χρήση των εργαλείων αναζήτησης. Γονείς και καθηγητές καλούνται να διδάξουν στο παιδί να διαχωρίζει τη σωστή από τη λάθος πληροφορία και να αξιολογεί την εγκυρότητα της πηγής.

2. Κοινωνική δικτύωση (social networking) και chat rooms
Οι ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης (facebook, Myspace, Friendster) και τα chat rooms αυξάνονται και αποκτούν όλο και περισσότερη δημοτικότητα ακόμη και σε ιδιαίτερα μικρές ηλικίες (πριν την εφηβεία). Είναι ένας τρόπος να βρίσκεις τους φίλους και συμμαθητές σου, να ανταλλάσεις μαζί τους την καθημερινότητά σου μέσα από φωτογραφίες, βίντεο και posts. Οι χώροι αυτοί δεν δίνουν μόνο τη

δυνατότητα σε ενήλικες και παιδιά να επικοινωνήσουν με ανθρώπους που γνωρίζουν, αλλά επιτρέπουν την πρόσβαση και σε άλλους που δεν γνωρίζουν. Άνθρωποι με κακόβουλο σκοπό μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες για το παιδί σας (όνομα, επώνυμο, τόπος διαμονής, ηλικία) και «αρπακτικά» μπορούν να βρουν την ευκαιρία να το πλησιάσουν, αποκτώντας την προσοχή και την εμπιστοσύνη του, δελεάζοντας το να συναντηθεί μαζί τους. Η υπεύθυνη χρήση όμως των ιστοσελίδων αυτών και η σωστή διαπαιδαγώγηση του παιδιού μπορούν να οδηγήσουν στη κοινωνικοποίησή του και στη σωστή και με ασφάλεια χρήση του internet.

Τι σημαίνει σωστή διαπαιδαγώγηση;

– Ας πάρουμε την πρωτοβουλία να μιλήσουμε εμείς στο παιδί μας για τις ιστοσελίδες αυτές. Συνήθως εκείνο δεν θα το κάνει, παρά μόνο εάν πέσει θύμα κυβερνοεκφοβισμού ή υποκλοπής του προφίλ του. Στην πλειοψηφία τους τα παιδιά, σκεπτόμενα την αρνητική αντίδρασή μας, δημιουργούν προφίλ χωρίς να μας ρωτήσουν.

-Θα πρέπει να παραδεχτούμε και να αποδεχτούμε ότι τα παιδιά βρίσκονται ένα βήμα μπροστά στην ενημέρωση και γνώση σχετικά με τους υπολογιστές, το internet και τις ηλεκτρονικές συσκευές γενικότερα. Οι περισσότεροι από εμάς τους γονείς τείνουμε να είμαστε αρνητικοί στη χρήση των ανωτέρω, φοβούμενοι τους κινδύνους που ελλοχεύουν. Ξεπεράστε τους! Επισκεφτείτε τις εν λόγω ιστοσελίδες, διαβάστε προσεκτικά τους όρους χρήσης και δημιουργήστε προφίλ! Μάθετε πώς λειτουργεί η καθεμία και εξοικειωθείτε με το περιβάλλον. Τώρα πλέον είστε σε θέση να προσφέρετε τα φώτα σας στο παιδί σας! Έχετε τη γνώση να το προστατέψετε με διάφορους τρόπους. Ποιοί είναι αυτοί;

• Κάθε ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης έχει τα δικά της όρια ηλικίας για τη δημιουργία προφίλ. Στην πλειοψηφία τους τα παιδιά δηλώνουν ψευδή στοιχεία για

να μπορέσουν να αποκτήσουν πρόσβαση. Τονίστε τις ανάγκες της ηλικίας του παιδιού δίνοντάς του εναλλακτικές λύσεις και προτάσεις κι εφόσον το παιδί επιμένει, δημιουργείστε μαζί ένα προφίλ όπου δεν θα αποκαλύπτει τα προσωπικά του δεδομένα.

• Στους όρους χρήσης συνήθως αναγράφεται ότι η εταιρία κοινωνικής δικτύωσης έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί με κάθε τρόπο και ανά πάσα χρονική στιγμή τις φωτογραφίες και τα βίντεο που εμείς αναρτούμε. Συμβουλεύεστε το παιδί, βρείτε μαζί εικόνες που θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει εναλλακτικά της φωτογραφίας του (ίσως από κινούμενα σχέδια) και αν το παιδί επιμένει, επιλέξτε μαζί κάποια φωτογραφία όπου το ντύσιμο, η τοποθεσία και η απεικόνιση του προσώπου δεν θα προσβάλει το παιδί και ούτε θα δελεάσει κάποιο «αρπακτικό».

• Διαβάζοντας τις επιλογές ασφαλείας της ιστοσελίδας, θα δείτε ότι υπάρχει η δυνατότητα επιλογής τουεπιπέδου προσβασιμότητας από τρίτους. Το προφίλ σας μπορεί να είναι διαθέσιμο σε όλους ή μόνο στους φίλους σας ή και σε κανέναν. Δείξτε τις επιλογές αυτές στο παιδί σας και ακολουθήστε τες μαζί.

• Μιλήστε ανοιχτά στο παιδί σας για τους κινδύνους που ελλοχεύουν στις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης και για τις συνέπειες που έχουν οι κακόβουλες πράξεις. Συζητήστε μαζί τους για τα «αρπακτικά», τις ιστοσελίδες πορνογραφικού περιεχομένου και τον κυβερνοεκφοβισμό. Με το να τους δείξετε ότι γνωρίζετε και με το να τους μιλήσετε ανοιχτά, τους προσδίδετε αίσθημα ασφάλειας και σιγουριάς.

• Ενημερώστε το παιδί ότι αυτός με τον οποίο μιλάει στο διαδίκτυο δεν είναι πάντοτε αυτός που φαίνεται κι ότι πολλές φορές μπορεί να είναι κάποιος που θέλει να το βλάψει. Έτσι θα πρέπει να δέχεται αιτήματα φιλίας μόνο από ανθρώπους τα στοιχεία και τα ψευδώνυμα των οποίων γνωρίζει.

• Εφόσον δημιουργήσατε το δικό σας προφίλ, κάντε του αίτημα φιλίας. Με αυτό τον τρόπο του δείχνετε ότι έχετε κι εσείς τη δυνατότητα και γνώση να χειριστείτε τη νέα τεχνολογία.

• Σε κάθε περίπτωση, συμβουλεύστε το πώς να επιλέγει το όνομα χρήστη (username) και τοσυνθηματικό (password) του, αποφεύγοντας τη χρήση προσωπικών του στοιχείων.

3. Διαδικτυακά παιχνίδια (on-line και virtual games) και κονσόλες

Τα διαδικτυακά παιχνίδια «ιντριγκάρουν» μικρούς και μεγάλους αποσπώντας την προσοχή τους για αρκετές ώρες της ημέρας. Συμπληρωματικά με αυτά, έρχονται και οι νέες κονσόλες παιχνιδιών οι οποίες δίνουν στο χρήστη τους την επιλογή να συνδεθεί με άλλους απομακρυσμένους χρήστες και να παίξει on-line μαζί τους. Εδώ είναι που εμείς οι γονείς θα πρέπει να βάλουμε όρια και να θεσπίσουμε κάποιους κανόνες. Θα πρέπει να ζητήσουμε από το παιδί μας να μας ξεναγήσει στο κόσμο των παιχνιδιών που απολαμβάνει, να το συμβουλεύσουμε να μην παίζει με αγνώστους και να τηρεί ένα συγκεκριμένο όριο χρόνου, ενημερώνοντας το παράλληλα για θέματα εθισμού και τις συνέπειες αυτού στη ζωή του (κλινικές απεξάρτησης, μείωση σχολικών επιδόσεων, κοινωνική απομόνωση). Στο σημείο αυτό όμως ας μην ξεχνάμε ότι εμείς οι γονείς είμαστε ο καθρέπτης για τα παιδιά μας. Αυτό σημαίνει ότι τα όρια και τους περιορισμούς που σκοπεύουμε να επιβάλλουμε σε αυτά, θα πρέπει πρώτα να τα εφαρμόσουμε εμείς στον ίδιο μας τον εαυτό!

4. Βίντεο

Κάτι που φαίνεται να είναι ιδιαίτερα δημοφιλές στις μικρές, προ εφηβείας, ηλικίες είναι η παρακολούθηση βίντεο μέσω internet (π.χ. στο YouTube). Τα παιδιά τρελαίνονται να παρακολουθούν βίντεο άλλων μικρών παιδιών καθώς αυτά παίζουν με το κατοικίδιό τους ή αστειεύονται, των αγαπημένων τους

τραγουδιστών ή ποδοσφαιριστών ή πρωταγωνιστών σε τηλεοπτικές σειρές και να μιμούνται με κάθε τρόπο τις κινήσεις τους. Μέσα από αυτές τις ιστοσελίδες δίνεται η δυνατότητα στο χρήστη δημιουργώντας το δικό του λογαριασμό, να «ανεβάζει» τα δικά του βίντεο. Παρότι οι ιστοσελίδες αυτές θέτουν περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο, αποκλείοντας πορνογραφικό υλικό και εξυβρίσεις, κανείς δεν απορρίπτει την πιθανότητα τα παιδιά μας να βρεθούν εκτεθειμένα σε τέτοιο υλικό ή να γίνει κακόβουλη χρήση του δικού τους υλικού. Συμβουλεύουμε λοιπόν τα παιδιά ότι εάν δουν κάτι ύποπτο ή κάτι που θα τους φέρει σε δύσκολη θέση, να μας το ανακοινώσουν κατευθείαν και ότι αυτό δεν είναι κάτι που θα μας θυμώσει ή θα επιφέρει σε εκείνα κάποια τιμωρία.

Συμπέρασμα

Το παιδί από τη στιγμή που έρχεται σε επαφή με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, πριν καν μπει στο κόσμο του internet, θα πρέπει να λάβει κάποιες βασικές αρχές διαπαιδαγώγησης που στόχο θα έχουν την ασφαλή και σωστή χρήση αυτού. Το μήνυμα που εμείς οι γονείς καλούμαστε να περάσουμε στα παιδιά μας είναι πως ο κόσμος του internet δεν διαφέρει σε τίποτα από τον πραγματικό. Η ανωνυμία που επικρατεί στο internet δεν αποτελεί κίνητρο για την ασύδοτη και χωρίς όρια χρήση του, καθώς τις κακόβουλες και παράνομες πράξεις ακολουθούν σημαντικές ποινικές κυρώσεις. Εμείς οι γονείς θα πρέπει να ενημερώσουμε το παιδί μας για τους κινδύνους που ελλοχεύουν στο internet μιλώντας του ανοιχτά γι’ αυτούς. Η συζήτηση αυτή είναι που προσδίδει αίσθημα ασφάλειας και δίνει ερέθισμα στο παιδί για ερωτήσεις, λύνοντας παράλληλα τις όποιες απορίες του. Κάνοντας απλές ερωτήσεις στα παιδιά μας (π.χ. τι κάνουν οι φίλοι σου στο internet, μου δείχνεις τις αγαπημένες σου ιστοσελίδες, έχεις έρθει ποτέ σε δύσκολη θέση με κάτι που

είδες ή σου είπαν, ξέρεις κάποιον φίλο σου να έχει πέσει θύμα κυβερνοεκφοβισμού, κτλ), μπορείτε να μάθετε περισσότερα από όσα φαντάζεστε και να έρθετε πιο κοντά στο παιδί σας μειώνοντας τη διαφορά ηλικίας.
Σκοπός κάθε γονέα δεν είναι να παραμονεύει το παιδί του σε κάθε βήμα της ζωής, αλλά να του δώσει τα σωστά θεμέλια από μικρή ηλικία, για να μπορεί να αντιμετωπίσει κάθε δυσκολία μόνο του και με επιτυχία, σαν να ήταν εκείνος δίπλα του.

Πηγή: cyberkid.gov.gr